

279037

Anul I.

Cluj, la 1 Decembrie 1921

No. 4.

Administrația Română

Organul Reuniunii notarilor comunali și cercuali din Transilvania, Bănat și părțile ungurene alipite.

REDACTOR RESPONZABIL:
ROMUL RUSU,
Președintele Reuniunii.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
CLUJ, STRADA BĂII NO. 3.

PRIMREDACTOR:
GEORGIU CHENDI,
notar diplomat.

Cuprinsul:

Noua lege de locuințe și chirii — Jandarmeria și primăria — Cine este considerat supus român în baza Tratatului de pace de la Trianon? — Jurisprudență — Informațiuni: Rezoluția Adunării Naționale din Alba-Iulia. Aplicarea nouilor impozite. Prolungirea termenului pentru declarațiile de impozit. Organizarea funcționarilor — Diurnele funcționarilor în caz de deplasare — Faceți-vă cerneală singuri! — Anunțuri administrative

BCU Cluj / Central University Library Cluj

No. *Centr.*

ADRESA:

*Biblioteca Universității
Cluj*

u. p.

plasa

județul

ABONAMENTUL:

Pe 1 an 120 lei
Pe 1/2 an 60 lei

Apare în 1 și 15 a
fiecărei luni

MANUSCRISELE

să primească până în 10 a lunii
și nu să înapoiază.

TIPARUL TIPOGRAFIEI LAPKIADÓ S. A., CLUJ

1381-02

Administrația Română

Organul Reuniunii notarilor comunali și cercuali din Transilvania, Bănat și părțile ungurene alipite.

REDACTOR RESPONZABIL:
ROMUL RUSU,
Președintele Reuniunii.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
CLUJ, STRADA BĂII NO. 3.

PRIMREDACTOR:
GEORGIU CHENDI,
notar diplomat.

Noua lege de locuințe și chirii

De Dr. Stefan Laday, consilier ministerial

Lipsa de locuințe a silit guvernul maghiar să emită un șir de ordonanțe pentru a restrânge libera exploatare a caselor. Fără aceste măsuri proprietarii ar fi cerut sume fabuloase pentru locuințe și dacă voim să constatăm, ce consecințe ar fi avut libera dispozițiune a proprietarilor, e destul să comparăm prețurile actuale a articolelor de industrie cu acelea de dinainte de războiu. Este sigur, că pentru o locuință cu 3 camere am plăti în orașe mari 60.000 sau 80.000 lei, tot așa ca și în București.

Ultimele ordonanțe ale guvernului ungar au fost acelea din 1917 cu No. 4180/1917 M. E. și 62500/1917 I. M. Aceste ordonanțe au fost modificate prin decretul Consiliului Dirigent și printr'un Decret Regal din 12 Noembrie 1920 cu No. 4868.

Până în timpul din urmă aceste norme de drept au fost în vigoare. Codul civil austriac, Codul de procedură civilă și celelalte legi numai într'atâta se puteau aplica, întrucât aceste norme de drept nu dispuneau altfel.

La 21 August 1921 a fost publicată o nouă lege cu No. 3507 și la 1 Septembrie un Regulament cu No. 2901, cari au abrogat toate celelalte norme, cu excepția Decretului Regal din 12 Noembrie 1920 cu No. 4868.

Deci actualmente sunt numai trei izvoare de drept în vigoare:

1. Legea No. 3507;
2. Regulamentul No. 2901;
3. Decretul Regal No. 4868.

Care este conținutul acestor norme și cum este regulat acum raportul de drept între închirietor și chiriaș?

I. Libertatea proprietarului, să dea sau să

nu dea în chirie casa lui și locuințele din casa lui, nu există. Proprietarul numai atunci poate să refuze închirierea, dacă pentru aceasta are un just motiv. Un just motiv există, când însuși proprietarul nu are locuință sau când își mărită fata sau fiul și noua păreche are nevoie de locuință. Deasemenea, când pentru a mări casa, trebuie să se lucreze în locuință etc. Când proprietarul crede, că are un just motiv pentru a refuza să mai închirieze locuința, el anunță oficiul de închiriere, care după ascultarea chiriașului ordonă evacuarea locuinței, când motivul just este dovedit. În acest caz oficiul de închiriere trebuie să înștiințeze oficiul de locuințe, să îngrijească de locuință pentru chiriașul evacuat, iar când acesta își va ocupa locuința nouă, locuința veche va sta la libera dispozițiune a proprietarului.

Dacă oficiul de închiriere găsește că proprietarul n'are just motiv pentru a refuza închirierea, respinge cererea proprietarului. În acest caz proprietarul poate să incheie un contract pe un an cu chiriașul său prin intervenția oficiului de închiriere, iar dacă nu face aceasta, oficiul de închiriere declară, că locuința este rechiziționată pentru acel chiriaș. Totdeauna oficiul de închiriere stabilește suma chiriei (vezi mai jos).

II. Când proprietarul nu refuză să mai închirieze locuința, trebuie ca locuința să rămâie la chiriașul actual. Proprietarul nu are dreptul să denunțe locuința pentru a-și schimba chiriașul. Aceasta reiese din faptul, că art. 38 din Regulament dă prioritate actualului chiriaș față de toți alții, adică nici proprietarul, nici oficiul de închiriere n'are dreptul să dea altuia locuința.

Prin urmare, chiriașului legea îi asigură locuința actuală, el nu poate fi scos, deci denunțarea locuinței n'are loc. O denunțare ar avea drept consecință numai că actualul chiriaș ar trebui să ceară locuința la oficiul de închiriere și acesta ar fi dator s'o deie actualului chiriaș. În astfel de împrejurări denunțarea ar fi numai un joc, iar legea nu s'a făcut pentru joc.

Cetitorul ar putea să întrebe: cum să asigure legea plata prețului chiriei, când proprietarul nu poate să denunțe locuința?

În acest caz proprietarul n'are nevoie de denunțare. Indată ce chiriașul întârzie cu plata, proprietarul poate să ceară la judecătoria de ocol ca chiriașul să fie condamnat la plata și la evacuarea locuinței. Judecătoria de ocol, conform procedurii civile, va fixa termenul când chiriașul va trebui să evacueze locuința.

III. Legea stabilește și maximul chiriei. Chiriașul trebuie să plătească 6% asupra valorii casei din timp de pace, înmulțită cu 2,50. Regulamentul exprimă acest lucru așa, că chiriașul trebuie să plătească 15% din valoarea de pace. Socoteala este aceeași: dacă imobilul avea în timp de pace valoare de 100.000 coroane (= lei), înmulțită cu 2,50, face 250.000 lei, iar 6% face 15.000 lei. Deasemenea 15% din 100.000 lei, fac 15.000 lei.

Dacă într'o casă sunt mai multe locuințe, această sumă se va repartiza după mărimea locuințelor.

Această sumă proprietarul poate s'o ceară dela 1 Noemvrie 1921, dacă nu există altă invoială. Ce trebuie să facă proprietarul pentru a cere această sumă? El va socoti suma cu bună credință pe baza datelor ce-i stau la dispoziție. D. e. dacă a cumpărat casa în 1914, prețul de cumpărare înmulțit cu 2,50 arată valoarea casei. Dacă a cumpărat-o mai înainte, socotește sumele investite și suma cu care imobilele s'au scumpit în decursul vremurilor. Dacă imobilul era dat în chirie în 1914, va înmulți prețul chiriei cu 2^{1/2}. D. e. în 1914 s'a plătit 3000 coroane, ce sumă se poate cere acum?

$$3000 \times 2^{1/2} = 7500 \text{ lei.}$$

Coroana se socotește ca egală cu leul.

Dacă chiriașul nu vrea să plătească această sumă, sau dacă nu recunoaște suma, proprietarul va intenta proces la judecătoria de ocol pentru încasarea acestei sume. Judecătoria de ocol va fixa suma și va condamna pe chiriaș s'o plătească în termen de 15 zile. Dacă chiriașul plătește în acest termen, el nu va putea fi scos din locuință din cauza neplății chiriei, iar dacă nu o plătește, proprietarul va putea cere tot la judecătoria de ocol evacuarea locuinței. Bine

înțeles, el va putea cere pe lângă aceasta și executarea sentinței prin care chiriașul a fost condamnat la plată.

IV. Când chiriașul vrea să iasă din locuință, el trebuie să anunțe oficiul de închiriere cu trei luni înainte.

V. După cum am văzut, o locuință care actualmente este ocupată, nu poate deveni liberă, decât prin faptul că chiriașul vrea s'o părăsească și o părăsește, sau prin faptul că chiriașul care nu plătește chiria, va fi condamnat de către judecătoria de ocol să evacueze locuința. Adaugăm că chiriașul și atunci poate fi obligat la evacuare, când își calcă obligațiunile față de chiriaș, d. e. deteriorează locuința sau o folosește în mod contrar destinațiunei, d. e. într'o cameră de locuit instalează o mașină de gătit etc.

Când într'unul din aceste moduri locuința devine liberă, ea nu poate fi închiriată din nou decât prin oficiul de închiriere. Proprietarul trebuie să anunțe locuința, iar oficiul de închiriere va designa pe noul chiriaș din șirul celor ce cer locuințe. Oficiul de închiriere este obligat să se orienteze după ordinea de preferință determinată de art. 38 din Regulament.

După ce oficiul de locuințe a designat pe noul chiriaș, proprietarul trebuie să încheie cu el contractul de închiriere cu durata de un an. Dacă refuză să încheie contractul, deciziunea oficiului va servi drept contract.

Pentru locuințele ce vor deveni libere de acum înainte, numai cu intervenția oficiului de închiriere se poate face contract. Toate celelalte contracte sunt nule.

VI. Rezumăm cele spuse:

1. Nimeni nu poate fi scos din locuința lui actuală, dacă plătește chiria și nu-și calcă în alt mod obligațiunile sale față de închirietor. Excepții:

a) Oficiul de locuințe poate să rechiziționeze acele părți ale locuințelor, cari sunt de prisos (Decretul Regal No. 4868—1920);

b) oficiul de locuințe poate să evacueze persoanele, cari își au origină în altă comună, însă numai atunci, dacă acele persoane își găsesc locuință în acea comună și nu sunt pedici să se întoarcă acolo (d. e. nu pot fi evacuați, dacă sunt refugiați politici); acestea sunt fixate deasemenea în Decretul Regal No. 4868—1920.

2. Denunțarea de locuințe a încetat.

3. Chiria nouă sporită conform legii noi, se va putea cere la judecătoria de ocol. Pentru contractele noi, dela oficiul de închiriere.

4. Pentru locuințele rechiziționate oficiul de locuințe stabilește noul preț de chirie (Decr. Regal 4868).

Jandarmeria și primăria

De Dr. Ludovic Kerner, consilier la Curtea de Apel

Parchetul care ordonă și dirijează cercetarea, îndrumează conform dispozițiilor art. 84 din proc. penală (p. p.) autoritățile și organele polițienești la facerea cercetării.

Legea (art. 85 p. p.) definește autoritățile polițienești înșirând între altele și antistiile comunale, — iar după lege subofițerii și jandarmii împărțiți la districtele și detașamentele de jandarmerie nu sunt autorități, ci organe polițienești. Inșă aceste organe nu sunt supuse diferitelor autorități polițienești în acel sens cum că ar fi subordonantele lor.

Din contră, în vreme ce unele din autoritățile polițienești (de exemplu prim-pretorul) precum și parchetul și instanțele pot să sesizeze patrulele de jandarmerie și să dispună de ele, firește numai cu observarea strictă a formalităților prescrise, — primăriile comunale deși sunt și ele autorități polițienești, nu pot să dea îndrumări patrulei de jandarmerie cu privire la cercetare și nu o pot sesiza decât numai pentru a le sprijini în efectuarea îndatoririlor lor și pentru a apăra pe delegații lor în contra violenței eventuale. Primăria comună deși pe teritoriul ei exercită autoritatea polițienească, de regulă nu poate face cercetări penale, căci pe teritoriul comunei jandarmeria face cercetările, precum și actele izolate de cercetare.

Cazul se prezintă sub o altă formă când parchetul, instanța, judele de instrucție sau primpretorul însărcinează primăria comună cu săvârșirea unor acte de cercetare sau când în comună nu este detașament de jandarmerie și este pericol de zăbavă; în astfel de cazuri primăria trebuie să facă din inițiativa ei proprie actele de cercetare de neamănat. Inșă de obicei, dacă primăria află prin proprie observare sau în urma unei plângeri, că s'a comis o infracțiune, trebuie să denunțe cazul celui mai apropiat detașament de jandarmerie pentru facerea cercetării ce se va face de patrulă, iar primăria nici nu poate să se amestece.

Cu totul altfel, *patrula poate să sesizeze primăria când face cercetare*, iar primăria nu-i poate refuza colaborarea sa.

Se vede din acestea, că patrula, deși este numai organ polițienesc, are o oarecare superioritate în cercetările penale asupra primăriilor comunale, cu toate că acestea sunt autorități polițienești.

Lucrul principal este totuși că interesul cercetării cere ca primăria să colaboreze cu

patrula de jandarmerie în mod armonice; mai ales ca ea să anunțe infracțiunea *imediat după comiterea ei* la cel mai apropiat detașament și ca până la sosirea patrulei și începerea cercetării de către ea, *primăria să și delege un membru competent al ei, ca să săvârșească toate actele de cercetare, cari nu pot fi amânate și sunt necesare succesului cercetării.*

Nu trebuie că dovedit cercetarea este zădărnicită în multe cazuri din cauză că s'a început târziu, făptuitorul a avut vreme să fugă, să nimicească urmele, ce ar putea servi de dovezi, să facă se dispară corpurile delictive, să procure martori falși etc., toate acestea jandarmeria investigată târziu neputând să le împiedice.

Foarte des urmele (de picioare, de sânge, etc.) nu le ascunde făptuitorul, ci ploaia sau suprapunerea altora, ce se îngrămădesc din curiozitate la locul infracțiunii, ba foarte des s'a întâmplat că cercetarea să fi fost dirijată într'o direcție falsă în urma ignoranței sau nedibăciei primăriei; când de ex. primăria a schimbat la fața locului situația de fapt. De ex. a mișcat din loc cadavrul celui asasinat, l-a transportat la primărie, i-a spălat capul plin de sânge, a strâns obiectele găsite la fața locului, care au fost lăsate acolo de făptuitor etc., dând bază astfel unor concluziuni greșite.

Nu se poate indeajuns accentua cât de important este în interesul cercetării ca situația din fața locului să nu fie de loc schimbată până ce nu sosește jandarmeria; deci obiectele respective nu trebuie să fie atinse, necum să fie mișcate din loc.

Tot același principiu trebuie să fie observat de patrula de jandarmerie, care are prima îndatorire să descrie în mod fidel calitatea și situația obiectelor găsite la fața locului și să îngrijească de menținerea neschimbată a situației locale până la sosirea judeului de instrucție, sau dacă aceasta n'ar fi cu puțință de asigurarea în alt mod a urmelor (d. ex. modelarea în gips a urmelor de picioare după nescrierea și măsurarea lor exactă, — asigurarea urmelor de sânge găsite pe pietrii, pe fire de iarbă prin păzirea acestor obiecte). Să nu se uite, că la începutul cercetării cele mai multe cazuri sunt mai mult sau mai puțin nelămurite, enigmatice. Nu se poate ști când se va forma starea afacerii. Orice semn minuscul poate să aibă mare importanță pentru rezultatul procesului criminal. Situația obiectului, după cum zace cu câțiva centimetri

în stânga sau în dreapta pe partea lui anterioară sau posterioară, poate să servească de bază de concluziuni tot așa ca și situația revolverului ce se găsește în mâna victimei (poate că ucigașul l-a pus în mâna victimei pentru a trezi bănuiala de sinucidere). Cutele sau cocoloșirea la spatele hainei cadavrului (d. ex. a fost ucis în grajdul moșiei și a fost târit de picioare pe spate pe șosea, ca făptuitorul să nu fie căutat printre persoanele din moșie), sau urmele de picioare, de trăsură, de bătă aflate la fața locului, căciula sau mucusul de țigară lăstate acolo.

Se vede din toate acestea, că primăria trebuie să îngrijească imediat după denunțarea faptului, ca la fața locului toate să rămâie în situația lor originală, ca locuitorii satului să nu fie lăsați acolo și ca urmele și semnele existente să fie păstrate în formă lor originală. Deci urmele suspecte a picioarelor să fie apărate de suprapunere prin aplicarea cutiuțelor, sau prin scânduri puse pe câteva cărămizi sau pietrii, urmele de sânge și obiectele pierdute să fie acoperite și când este de temut, că ploaia să le nimicească, să se facă o descriere exactă a lor.

Este fapt, că pentru a săvârși toate acestea, persoana cea mai potrivită este secretarul comunal. Cum stă însă situația acolo, unde în apropiere nu este secretar comunal, ci numai prima-

rul, care habar n'are ce trebuie să facă în cazul când s'a comis în comuna lui un asasinat. El știe cel mult atâta și asta o face că denunță cazul printr'un trimis celui mai apropiat detașament de jandarmerie. Dar se poate întâmpla, că la detașamentul ce se găsește la o depărtare de 8—10 km. nimeni nu e de față sau nu poate eși la fața locului și pentru acest motiv cercetarea începe prea târziu, zădărniciindu-se succesul tocmai din aceasta cauză. Ar fi deci de dorit, ca în fiecare comună să fie o persoană instruită pentru a putea face cercetările neamănabile. Această persoană ar trebui să urmărească cu atenție ocupația, atitudinea, legăturile de tovărășie sau călătoriile dese ale persoanelor dubioase, ale străinilor, vagabonzilor, drumeților, țiganilor fără domiciliu stabil și ar trebui să dea informațiuni asupra lor când vine patrula în comună, sau în caz de necesitate, imediat.

Spre acest scop cele mai chemate persoane vor fi jandarmii sau polițiștii în retragere, cari ar putea fi însărcinați și cu alte îndatoriri (de ex. constatarea morții, tutela comunală). Aceștia sau alte persoane inteligente și de încredere s'ar putea instrui de către jandarmerie când vine în comună din timp în timp și ar putea sprijini pe jandarmi în menținerea siguranței publice și la săvârșirea necesară a cercetărilor.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Cine este considerat supus român în baza Tratatului de pace dela Trianon?

Tratatul dela Trianon a intrat în vigoare. Una din chestiunile ce ne privesc mai de aproape este chestiunea naționalității (supușenei), ce urmează să fie reglementată între noi și Statul ungar. Trebuiesc precizate principiile și dispozițiunile legale cari vor servi autorităților noastre ca puncte de plecare, pentru a înlesni repatrierea și încetățenirea românilor din Ungaria și celelalte State noi create, pe deoparte, și pentru a se putea opune repatrierii și naturalizării celor „indezirabili“, pe de altă parte.

* * *

Tratatul dela Trianon se inspiră dela principiul naționalităților cu scopul de a crea în locul Statelor poliglote State naționale, unitare, sănătoase, cu hotare etnografice care să dea garanția necesară, pentru dezvoltarea popoarelor și menținerea ordinii în Europa. Așa s'au născut după desmembrarea construcției meșteșugite și nesănătoase, care a fost monarhia Austro-Ungară, Statele succesoare.

Vom vedea mai de aproape punerea în aplicare a acestui principiu la interpretarea art. 64 din Tratat.

Al doilea principiu din care a pornit Conferința păcii și care este un criteriu principal pentru stabilirea naționalității (supușenei) și pentru exercitarea dreptului opțiunii, este indigenatul.

* * *

Ce însemnătate are acest cuvânt ?

Indigenatul este o noțiune aparte și înseamnă dreptul de a aparține unei localități (oraș sau comună rurală). În acest sens indigenatul se deosebește de supușenie, care este dreptul de a aparține unei țări. Nu în toate țările este și a fost cunoscută și bine interpretată această noțiune de indigenat; nu se cunoaște bine nici în România, unde se confundă când cu naționalitatea (supușenia), când cu locul nașterii, când cu filiațiunea (jus sanguinis).

Indigenatul (jus originis) este o stare de drept în care se găsește un supus al unei țări față de o localitate mai restrânsă (oraș, târg, comună, cătun). Acest raport de drept ce există între o persoană fizică și una din localitățile țării, raport creat de lege și bazat pe lege, se cheamă indigenat.

În Ungaria indigenatul a fost reglementat prin legea asupra comunelor (legea XXII din 1886) ¹⁾. Această lege prin art. 8 spune:

1) Extras din legea XXII anul 1886;

Art. 5. Fiecare cetățean va aparține unei comune și nimeni nu va putea aparține altei comune.

Raportul de drept ce există între cetățean și comună, precum și indigenatul ce derivă din acest raport, va înceta în cazul când cetățeanul va fi primit în altă comună.

Art. 6. Copii legiuți și cei deveniți legitim ulterior vor urma indigenatul tatălui lor.

Copiii nelegiuți vor aparține aceleiași comune în care mama lor a avut indigenatul în timpul nașterii.

Copiii adoptați, întrucât sunt încă minori, vor urma indigenatul părintelui adoptator.

Art. 7. Soția va căpăta indigenatul bărbatului și îl va păstra și în timpul văduviei, până ce nu va câștiga în mod independent alt indigenat.

Soția va redobândi, în urma despărțenței sau a divorțului, indigenatul în comuna unde l-a avut înainte de căsătorie.

Soția de origină străină, care prin căsătorie a câștigat naționalitatea bărbatului, va păstra această naționalitate și în cazurile de mai sus.

Soția, care în urma anulării căsătoriei contractată cu un străin și-a redobândit naționalitatea în baza art. 37 din legea I. anul 1879, va aparține aceleiași comune, unde a avut indigenatul înainte de căsătorie.

Art. 8. Indigenatul se va câștiga prin așezare într-o comună sau prin primirea unui cetățean în sânul comunei.

Art. 9. Fiecare cetățean va avea dreptul să se așeze într-o altă comună. În acest caz va anunța Primăria comunei unde voește să se așeze, iar comuna va putea refuza primirea lui dacă petiționarul: 1. este acuzat de vre-o crimă sau delict ordinar, sau a fost judecat pentru astfel de infracțiuni; 2. nu se va putea susține cu mijloacele sale; 3. n'are bună purtare morală.

Art. 10. Acela care dintr-o comună căreia a aparținut, se va muta într'alta, prin aceasta nu încetează de a-și păstra indigenatul vechi; dacă însă în comuna nouă va domiciliia 4 ani de rândul fără întrerupere, va contribui la suportarea sarcinilor publice și nu se va ridica în contra lui în acest timp excepțiunile enumerate în art. 9 p. 1, 2, 3, se va considera că aparține acestei comune și a părăsit comuna de mai înainte, chiar și în cazul când nu a dat declarație că dorește să se așeze în această comună, excepție făcându-se numai atunci când a contribuit la suportarea sarcinilor publice în comuna veche și în timpul din urmă, sau chiar și fără această contribuție, dacă a voit să-și menție indigenatul în comuna veche cu consimțământul Primăriei acestei comune.

Art. 11. Cetățeanul care dorește să fie primit într-o comună în care s'a așezat, va adresa în acest scop, în termenul prevăzut în art. 10 Primăriei o cerere de primire; Primăria îl va putea primi în sânul

„Indigenatul se va câștiga prin așezare într-o comună sau prin primirea unui cetățean în sânul comunei“; iar prin art. 9 și urm. se arată modalitățile și condițiile în care se poate câștiga indigenatul, și anume:

1. Domiciliul stabil într-o localitate timp de 2 ani fără întrerupere, achitarea contribuțiilor publice și primirea cetățeanului în sânul comunei;

2. Domiciliul stabil într-o comună timp de 4 ani și plățirea contribuțiilor publice.

În lipsa uneia din condițiunile arătate la punctele 1 și 2, indigenatul se va stabili pe baza uneia din condițiile următoare:

a) Pe baza achitărei impozitelor;

b) Pe baza nașterii;

c) Pe baza șederei timp de 5 ani într-o localitate;

d) Pe baza că copilul găsit aparține comunei unde a fost găsit și

e) Pe baza serviciului militar.

* *

Acum să vedem cine este considerat, în virtutea Tratatului, supus român de plin drept, și cine poate să-și câștige incetățenirea în România ulterior, pe baza Tratatului.

Art. 61 dispune:

„Orice persoană având indigenatul (pertinenza) pe un teritoriu făcând parte anterior din teritoriile fostei monarhii Austro-Ungare, va dobândi deplin drept și cu excluderea naționalității ungare, naționalitatea Statului ce exercită suveranitatea asupra zisului teritoriu“.

comunei imediat și nu-l va putea refuza în cazul: a) dacă a domiciliat în comună 2 ani de zile fără întrerupere; b) dacă în timpul acesta și-a achitat impozitele comunale sau, în lipsa acestora, a suportat alte sarcini publice în această comună; c) dacă nu poate fi excepționat în baza art. 9. p. 1, 2, 3.

Art. 16. În cazul când nu se va putea stabili indigenatul în baza articolelor de mai sus, persoana care reclamă indigenatul pentru sine, îl va câștiga pe următoarele baze, după cum urmează:

a) Va aparține comunei unde își achită impozitele,

b) Unde s'a născut;

c) Unde a șezut în cei 5 ani din urmă timp mai îndelungat;

d) Copilul găsit în comuna unde a fost găsit;

e) Persoana care a tras sorți său a intrat sub arme voluntar, va aparține comunei unde a tras sorți sau unde a intrat sub arme.

Membrii familiei vor primi indigenatul tatălui.

Art. 17. Comuna e datoare să elibereze certificat de indigenat la cererea părților sau autorităților în drept, sau să înainteze dosarul autorităților superioare pentru a decide în cauză.

Art. 164. Art. 5—17 ale acestei legi asupra indigenatului se extind și asupra capitalei și asupra celorlalte orașe cu drept de municipiu.

În mod firesc se naște întrebarea : care dată să se fixeze ca termen fatal pentru câștigarea indigenatului, cu alte cuvinte, când au devenit persoanele care locuiesc în teritoriile alipite, catăteni români în baza acestui articol?

România — precum este bine cunoscut — după prăbușirea monarhiei Austro-Ungariei și după armistițiul din 3 Noembrie 1918 și-a estins puterea de facto și de jure asupra teritoriilor locuite de Românii din Ungaria și fosta monarhie.

De facto, prin înaintarea armatei în Transilvania și prin ocuparea țărilor teritorii; de jure, prin consfințirea hotărârilor Adunării Naționale dela Alba Iulia din 1 Decembrie 1918 de către Regele României, pe urmă prin promulgarea legii asupra unirii Transilvaniei, Banatului, Crișanei și Maramureșului cu țara mamă¹⁾.

Deci starea de drept a persoanelor din teritoriile alipite a fost, după datele de mai sus, determinată de Constituția țării Românești : dispozițiunile legale în vigoare în vechiul Regat referitoare la supușenie au fost aplicabile și cetățenilor de dincoace de Carpați. Acesta ar fi dreptul de încetățenire în România a persoanelor din teritoriile eliberate din punct de vedere de drept public național.

Prin ratificarea Tratatului din partea României, situația s'a schimbat.

„Tratatul va intra în vigoare pentru fiecare putere la depunerea ratificării“, spune art. 364 al. 8. Din acest moment el prezintă pentru noi, care l-am semnat și ratificat, o lege cardinală și fundamentală, mai tare ca oricare lege a țării. Prin urmare, în ce privește indigenatul persoanelor care în baza art. 61 dobândesc supușenia română, data depunerii ratificării Tratatului este termenul fatal, după care nimeni nu se va mai putea prevala de dreptul prevăzut de acest articol.

În afară de persoanele care și-au câștigat indigenatul până la sus zisa dată în teritoriile anexate, se vor considera de supuși români toți aceia, cari au avut indigenatul înainte de 1 Ianuarie 1910 în teritoriile eliberate, dar permuțându-și ulterior domiciliul pe un teritoriu care azi face parte din Statul Sârbo-Croate-Sloven sau Statul Ceho-Slovac, nu și-au câștigat naționalitatea în aceste State. Precum se vede în art. 10 din legea ungară asupra indigenatului în vigoare în teritoriile alipite, persoanele care și-au schimbat domiciliul, așezându-se într'o altă comună și au îndeplinit anumite condiții, au pierdut indigenatul în comuna veche; astfel aceste persoane, întrucât comuna nouă cade

în afară de granițele României de azi pe un teritoriu aparținând unuia din cele două State invincinate, — nu s'ar bucura nici de supușenia română și nici de aceea a Statului Sârbo-Croat-Sloven sau Ceho-Slovac.

Ca să se elimineze această anomalie provenită din lipsa de naționalitate, art. 62 dispune: „... persoanele care au obținut indigenatul după 1 Ianuarie 1910 într'un teritoriu transferat Statului Sârbo-Croato-Sloven sau Statului Ceho-Slovac, în virtutea Tratatului de pace, nu vor dobândi naționalitatea Sârbo-Croato-Sloven sau Ceho-Slovac decât sub condițiunile de a obține autorizațiunea Statului respectiv“.

Dacă autorizațiunea prevăzută la aliniatul precedent nu este dată sau este refuzată, interesiții vor dobândi deplin drept naționalitatea Statului ce exercită suveranitatea asupra teritoriului în care ei își aveau mai înainte indigenatul.

*
*
*

Considerând, că în virtutea art. 61 se impune în mod forțat naționalitatea română acelor care au indigenatul în teritoriile transferate, Tratatul dă posibilitate fiecărei persoane, care nu voește să rămână sub stăpânirea românească, să-și schimbe naționalitatea. Această respectare a sentimentelor și convingerilor patriotice față de vechiul Stat se regăsește în art. 63: „Persoanele mai în vârstă de 18 ani cari pierd naționalitatea lor ungară și dobândesc deplin drept o nouă naționalitatea în virtutea art. 61, vor avea facultatea, în cursul unei perioade de 1 an dela punerea în vigoare a Tratatului de față, să opteze pentru naționalitatea Statului în care aveau indigenatul lor mai înainte de a dobândi indigenatul în teritoriul transferat“.

Articolul acesta nu e clar și dă naștere la diferite interpretări, deoarece propoziția: „Nu vor avea facultatea să opteze pentru naționalitatea Statului în care aveau indigenatul lor înainte de a dobândi indigenatul în teritoriul transferat“, se poate explica și astfel: că persoanele care au avut mai înainte indigenatul într'un teritoriu ce aparține Statului Sârbo-Croato-Slovac (d. e. Bratislava), sau Statului Sârbo-Croato-Sloven, (d. e. Zagreb) ar putea opta și pentru supușenia acestor State, și se pare că se referă numai la persoanele cărora li s'a schimbat indigenatul. Adevăratul înțeles nu poate să fie altul decât următorul: Orice persoană care mai înainte a avut indigenatul în vechea Ungarie, va putea reclama naționalitatea acestei țări, chiar și în cazul când nu și-a schimbat domiciliul, mutându-se dintr'un teritoriu al actualei Ungarii în unul transferat României. Așa d. e. un Sas din Sibiu care în

¹⁾ Vezi Colecț. Ministerului Justiției, vol. II.

totdeauna a avut domiciliul și indigenatul în acest oraș, va putea opta — dacă dorește — pretru Ungaria.

Mai dese vor fi cazurile prevăzute în art. 64, prin care se pune în aplicare principiul naționalităților. „Persoanele cari au avut indigenatul într'un teritoriu ce făcea parte din fosta monarchie Austro-Ungară și care se deosebesc acolo prin rasă și limbă de majoritatea populațiunei, vor putea, în termen de 6 luni cu începere dela punerea în vigoare a Tratatului de pace, să opteze pentru Austria, Ungaria, Polonia, România, Statul Sârbo-Croato-Slavon, sau Statul Ceho-Slovac, după cum majoritatea populațiunei de acolo va fi compusă din persoane vorbind aceeași limbă și având aceeași rasă ca ele“.

Deci Ungurii din teritoriile anexate României pot opta pentru supușenia ungară, fără considerare că au avut sau nu indigenatul, locul de naștere sau domiciliul în Ungaria actuală; în schimb Românii din fosta monarchie Austro-Ungară au dreptul să-și ceară repatrierea lor în România, ori unde ar fi domiciliul lor, chiar și în cazul când nu s'au născut într'un teritoriu ce face azi parte din România și când n'au indigenatul în acest teritoriu.

Tot în virtutea art. 64 vor putea cere repatrierea lor Nemții (Șvabii și Sașii), Sârbii, Croații, Cehii, Slovaci, Polonii, cari azi se găsesc în teritoriile alipite, și vor putea opta: Șvabii și Sașii pentru Austria, Sârbii și Croații pentru Statul Sârbo-Croato-Sloven, Slovaci și Cehii pentru Statul Ceho-Slovac și Polonii pentru Polonia.

Acest drept îl au nu numai persoanele majore, ci și minorii, intrucât au trecut vârsta de 18 ani, deoarece „dispozițiunile art. 63 privitoare la exercițiul dreptului de opțiune, vor fi aplicabile exercițiului dreptului recunoscut prin art. de față“, spune mai departe art. 64.

Comparând acest text cu dispozițiunile art. 6 din legea XXII anul 1886, lege în vigoare în teritoriile alipite, unde se spune că copiii legiuși și cei deveniți ulterior legitimi, vor urma in-

digenatul tatălui lor, se pare la prima vedere că ar fi contrazicere între aceste două texte, fiind vorba în legea indicată, mai pe urmă, de copiii minori, adică sub 24 de ani. Totuși, considerând că Tratatul de pace este o lege posterioară celei din 1886, și, după cum am arătat mai sus, o lege fundamentală, care sfarmă orice altă dispoziție legală contrarie cu dansa, vor rămânea în picioare dispozițiunile Tratatului.

Deci, ca urmare firească a celor precedente, copiii trecuți de 18 ani vor păstra naționalitatea teritoriului unde își au indigenatul, chiar și în cazul când părinții lor au optat pentru o altă naționalitate, bine înțeles intrucât ei n'au uzat de dreptul lor de opțiune prevăzut în art. 63.

Naționalitatea copiilor minori, rămași fără părinți și a interzișilor (celor puși sub tutelă sau curatelă) se va orienta după supușenia tutorului sau curatorului.

Fiind legat dreptul de opțiune prevăzut în art. 63 și 64, de termenul de un an, respectiv 6 luni, se pune chestiunea în privința aceasta, care dată va fi hotărâtoare pentru schimbarea naționalității, sau, cu alte cuvinte, termenul de un an sau 6 luni dela ce zi începe a eurge?

Tot art. 64 rezolvă și această chestiune, spunând: „Un prim proces-verbal de depunerea ratificărilor se va întocmi imediat ce Tratatul va fi fost ratificat de Ungaria deoparte, și de trei din principalele puteri aliate și asociate de altă parte. Indată după încheerea acestui prim proces-verbal Tratatul va intra în vigoare între înaltele părți contractante, care în acest mod îl vor fi ratificat. Pentru calcularea tuturor termenilor prevăzute prin Tratatul de pace, această dată va fi data punerii în vigoare“.

Deci pe când în privința aplicării art. 61 data depunerii ratificării Tratatului din partea României, servește ca punct de plecare al termenului fatal, în ce privește punerea în aplicare a art. 63 și 64, termenul este ziua de 26 Iunie 1921.

Dr. Nicu Solomon

Secretar al Comisiunii economice Române
din Budapesta

La întrebările, ce ni-s'au pus din multe părți, am aflat cu cale să publicăm în întregime articolul prezent referitor la supușenia română în baza Tratatului de pace dela Trianon, apărut în Curierul Judiciar, care cuprinde tot ceea ce trebuie să se știe. În acest articol vor afla răspuns clar și acei domni colegi, cari au cerut clarificarea indigenității, aparținerii comunale și supușeniei. La rubrica „Întrebări și răspunsuri“ deci să nu se caute răspunsurile noastre în materia aceasta.

Redacția.

Jurisprudență

Scoaterea de apă din fântâna de pe imobilul altuia, dacă nu se face de către proprietarul unui alt imobil în interesul folosinței imobilului său, având orișicine libertatea să scoată apă din acea fântână, când are nevoie, nu constituie servitutea de a scoate apă și prin urmare cu toate că o astfel de folosință durează timp de 30 ani, nu se dobândește dreptul de servitute prin prescripțiune.

Dacă mama copilului nelegitim a coitat cu mai mulți bărbați în timpul de zămislire, ea va putea cere alimente pentru copil dela orișicare dintre ei cât timp nu a fost obligat unul din ei la plățirea alimentelor prin sentință sau transacțiune (împăcare) judecătorească sau particulară aprobată de sedria orfanală.

Soțul care trăiește în concubinaj, nu poate cere divorțul pe baza art. 77, litera a) din Legea Matrimoniilor.

Nu se poate stabili contravențiunea de turburare a liniștei publice dacă un meseriaș își exercită meseria noaptea în atelierul său, chiar dacă munca este sgomotoasă. Deci lăcătușul care face noaptea în atelier lucrări urgente, nu poate fi pedepsit, iar munca nu-i poate fi interzisă, cu atât mai puțin, cu cât autoritatea industrială poate să dispună pe baza art. 36 din Legea XVII:1884 încetarea industriei, dacă este vătămătoare sănătății sau primejdioasă publicului.

Dacă minorul atins de accident nu este încă capabil de a-și câștiga singur pâinea, i se poate stabili despăgubire din timpul când ajunge la vârsta în care ar putea să-și câștige

traiul vieții, dacă consecințele accidentului nu l-ar împiedeca sau stânjeni.

Femeia măritată mai mică de 24 ani, care nu exercită singură vre-o meserie, este minoară din punctul de vedere al capacității de cambie, — deci nu poate să se oblige prin cambie.

Referitor la destinația taxelor de registru civil, Contenciosul maghiar a declarat că § 22 din legea XXXVI:1904 are intenția ca din taxele plătite pentru estrasele din registrul civil să se supoarte cheltuielile comunelor relative la registrul civil, — totuși hotărârea comunei aprobată de congregație cedând acele taxe ofițerului stărei civile pe timp anumit sau odată pentru totdeauna, nu se lovește de lege și nu poate fi anulată.

Pasagerii cari, dându-se jos din tren, trebuie să plece peste șine, nu comit nici o abatere dacă nefiind făcuți atenți anume de către personal, nu-și dau seamă, că pe acele șine este vre-o primejdie. Deci căile ferate nu sunt scutite de răspunderea din această cauză.

Alimente definitive nu se pot stabili prin sentință femeii divorțate, decât cu începerea de ziua când sentința devine definitivă, pentru că aceste alimente i-se cuvin numai femeii nevinovate, iar nevinovăția numai prin sentință se stabilește.

Deciziunea prin care succesiunea a fost predată, nu dovedește, că bunurile înșirate în ea se țin de succesiunea defunctului, prin această deciziune nu se dobândește dreptul de

proprietate a cărțiței de depunere indicată în deciziune.

Când două automobile se ciocnesc, există pentru ambele acelaș grad de primejdie și prin urmare principiul răspunderii obiective (rezultând din caracterul periculos al întreprinderii fără a se ține socoteală de vinovăția sau nevinovăția păgubitorului) nu poate fi aplicat, ci se vor aplica normele de drept generale.

Răspunderea proprietarului automobilului numai atunci trece asupra celui ce se folosește de automobil (d. e. șoferul), când acesta îl întrebuințează scoțându-l pe nedrept din dispunerea proprietarului.

Termenul prescripțiunii de 3 ani pentru a ataca testamentul (§ 1487 C. C. Austriac) se socotește din ziua când testamentul se validează, adică se folosește pentru atac sau apărare.

Informațiuni

Rezoluția Adunării Naționale din Alba-Iulia relativă la unirea Transilvaniei cu România, din (18 Noemvrie) 1 Decemvrie 1918.

I. Adunarea națională a tuturor Românilor din Transilvania, Banat și Țara Ungurească, adunați prin reprezentanții lor îndreptățiți la Alba-Iulia în ziua de 18 Novemvrie (1 Dec.) 1918, decretează unirea acelor Români și a tuturor teritoriilor locuite de dânșii cu România. Adunarea Națională proclamă în deosebi dreptul inalienabil al națiunii române la întreg Banatul cuprins între râurile Mureș, Tisa și Dunăre.

II. Adunarea Națională rezervă teritoriilor sus indicate autonomie provizorie până la întrunirea Constituantei aleasă pe baza votului universal.

III. În legătură cu aceasta ca principii fundamentale la alcătuirea noului Stat Român, Adunarea Națională proclamă următoarele: 1. Deplină libertate națională pentru toate popoarele conlocuitoare. Fiecare popor se va instrui, administra și judeca în limba sa proprie, prin indivizi din sânul său și fiecare popor va primi drept de reprezentare în Corpurile legiuitoare și la guvernarea țării în proporție cu numărul indivizilor ce-l alcătuiesc. 2. Egală îndreptățire și deplină libertate autonomă confesională pentru toate confesiunile de Stat. 3. Infăptuirea desăvârșită a unui regim curat democratic pe toate terenurile vieții publice. Votul obștesc, direct, egal, secret, pe comune, în mod proporțional, pentru ambele sexe în vârstă de 21 de ani, la reprezentarea în comune, județe ori Parlament. 4. Desăvârșită libertate de presă, asociere și

întrunire; libera propagandă a tuturor gândurilor omenesci. 5. Reforma agrară radicală. Se va face conscrierea tuturor proprietăților, în special a proprietăților mari. În baza acestei conscrieri, desființând fideicomisele și în temeiul dreptului de a micșora după trebuința latifundiile, i se va face posibil țăranului, să-și creieze o proprietate (arător, pășune, pădure) cel puțin atât cât s'o poată munci el și familia lui. Principiul conducător al acestei politici agrare e pe de o parte promovarea nivelării sociale, pe de altă parte potentarea producțiunii. 6. Muncitorimele industriale i se asigură aceleași drepturi și avantagii, cari sunt legiferate în cele mai avansate State industriale din Apus.

IV. Adunarea Națională dă expresiune dorinței sale, ca congresul de pace să infăptuiască comuniunea națiunilor libere în așa chip, ca dreptatea și libertatea să fie asigurate pentru toate națiunile mari și mici deopotrivă, iar în viitor să se elimine războiul ca mijloc pentru regularea raporturilor internaționale.

V. Românii adunați în această Adunare Națională salută pe frații lor din Bucovina, scăpați din jugul monarhiei austro-ungare și uniți cu țara-mamă România.

VI. Adunarea Națională salută cu iubire și entuziasm liberarea națiunilor subjgate până azi în monarhia austro-ungară, anume națiunile: ceho-slovacă, austro-germană, jugoslavă, polonă și ruteană și hotărăște ca acest salut al său să se aducă la cunoștința tuturor acelor națiuni.

VII. Adunarea Națională cu smerenie se închină înaintea memoriei acelor bravi Români, cari în acest război și-au vărsat sângele pentru

înfăptuirea idealului nostru, murind pentru libertatea și unitatea națiunii române.

VIII. Adunarea Națională de expresiune mulțumirei și admirațiunei sale tuturor Puterilor aliate, cari prin strălucitele lupte purtate cu cerbie împotriva unui dușman pregătit de multe decenii pentru război, au scăpat civilizațiunea din ghiarele barbariei.

IX. Pentru conducerea mai departe a afacerilor națiunii române din Transilvania, Banat și Țara Ungurească, Adunarea Națională hotărăște instituirea unui mare Sfat Național Român, care va avea toată îndreptățirea să reprezinte națiunea română oricând și pretutindeni față de toate dispozițiunile, pe cari le va afla necesare în interesul națiunii.

Aplicarea nouilor impozite. Câteva decizii ale ministerului de finanțe. Ministerul de finanțe a luat în timpul din urmă o serie de decizii cu privire la aplicarea nouilor impozite. Iată câteva din ele. Citația pentru proprietățile clădite se face la imobilul evaluat. Dacă însă apelantul își face alegerea de domiciliu în cuprinsul comunal unde a avut loc evaluarea, citația se face la domiciliul ales. Constituirea comisiunilor de evaluare și contestație și celor de ape pentru judecarea impunerilor și apelurilor respective cum și pentru judecarea apelurilor prevăzute de art. 89 este valabilă pentru tot anul calendaristic în cursul căruia au fost constituite, ele putând fi convocate oricând după necesitate. Prin excepție, comisiunile convocate în cursul anului 1921, continuă și în anul 1922 astfel cum au fost constituite în ce privește evaluările în primul pirod de 3 ani și impunerile pe anul 1921—1922 și judecarea apelurilor prevăzute de art. 89. Dacă o societate anonimă are sucursale, așezarea impozitului cedulei D, se ia ca la Centrală și dacă se face o singură declarație la Centrală. Societățile anonime care n'au obiect comerțul de bancă, vor plăti impozitul de 15 la sută (cedula G) la toate veniturile ce vor încasa din dobânzi. Au însă dreptul dacă aceste venituri sunt trecute în bilanț, să ceară ca aceste sume să fie scăzute din beneficiul asupra căruia se aplică impozitul cedulei D, astfel ca să nu fie o taxare dublă. Primarii și notarii comunelor rurale cari nu vor îngriji pentru complectarea declarațiunilor colective prevăzute de art. 66 și cele de întinderea proprietăților neclădite prevăzute de art. 6 din legea asupra contribuțiunilor directe și nu vor depune aceste declarațiuni în termen, sau cari vor refuza a da concursul lor agenților fiscalului, pot fi amendați cu 100—500 lei.

Prelungirea termenului pentru declarațiile de impozit. Ministerul de finanțe a dat următorul comunicat. Termenul de 1 Decembrie

1921 fixat pentru predarea declarațiunilor preținse de legea asupra contribuțiunilor directe, se amână, prin înaltul decret regal prin „Monitorul Oficial“ de ieri, 29 Noembrie 1921. Această amânare însă, având în vedere că fiscalul are nevoie de declarațiunile la cauză, treptat cu efectuarea lucrărilor pregătitoare a impunerilor cari au loc pe măsura evaluării imobilelor, s'a făcut după dispozițiunile ce urmează: Pentru contribuabili la a căror reședință comisiunile de recensământ au îndeplinit sau vor îndeplini până la 15 Decembrie 1921 lucrările pentru evaluările proprietăților imobiliare, acest termen expiră la 15 Decembrie 1921. Pentru contribuabili la a căror reședință comisiunile vor îndeplini lucrările de evaluarea imobilelor după 15 Decembrie 1921, termenul de predarea declarațiunilor expiră în ziua când comisiunile de recensământ vor veni la fața locului, însă cel mai târziu la 1 Ianuarie 1922. Așa dar, pentru toți contribuabili, la a căror reședință comisiunile de recensământ nu s'au prezentat la 1 Ianuarie 1922 pentru îndeplinirea lucrărilor de evaluare proprietăților clădite, sau în a căror comună rurală aceste comisiuni nu s'au prezentat până la aceeași dată pentru evaluarea proprietăților neclădite, termenul declarării expiră tot la 1 Ianuarie 1922. De acelaș termen beneficilază cei ce au reședințe în streinătate. Se înțelege prin reședință locul unde contribuabilul are principala sa așezare și unde, după dispozițiunile art. 54 din lege urmează a fi impus cu impozitul pe venitul global. Pentru declarațiunile ce contribuabili sunt obligați a da în cazurile când au de suportat impozite cedulare în alte circumscripții de percepere în afară de aceea a reședinței lor, termenul de predarea lor expiră în aceleași condițiuni la 15 Decembrie, sau în zilele când comisiunile lucrează în localitate după această dată, însă cel mai târziu la 1 Ianuarie 1922.

Organizarea funcționarilor. Impărțirea funcționarilor în ranguri și clase, după studii — Unificarea salariilor și avanjările la alegeri. Se știe că funcționarii publici au întreprins anul acesta o vie acțiune pentru a izbuti să li se creeze o situație materială mai bună, stabilitatea în funcțiune și garanțiile necesare pentru avansare.

Această acțiune a fost urmată de congrese regionale și de un congres general ținut la București, cu care ocazie s'a adoptat un statut al funcționarilor, care a fost înaintat guvernului și Parlamentului, pentru a fi transformat în lege, el reprezentând vederile și voința funcționarilor publici din întreaga țară.

Guvernul a numit o comisiune care să se ocupe cu această chestie și să întocmească un proiect pentru organizarea corpului funcționarilor publici și clasificarea lor.

După proiectul întocmit de comisiune, funcționarii publici vor fi împărțiți în patru mari clase: clasa A., în care sunt trecuți toți funcționarii cari au titlul de doctori, licențiați sau alte titluri echivalente cu acestea; clasa B., din care fac parte toți funcționarii cari au bacalaureatul; clasa C., din care fac parte toți funcționarii cari au patru clase secundare sau alte studii echivalente și clasa D., în care sunt trecuți toți aceia cu studii mai inferioare celor patru clase secundare.

S'au clasificat apoi toate funcțiunile publice în 11 ranguri, cari la rândul lor au fost împărțite în clase. Astfel rangul 1 și 2 cu o singură clasă, rangul 3 cu două clase, rangul 4, 5, 6 și 7 cu câte trei clase și rangul 8, 9, 10 și 11 cu câte patru clase.

S'au stabilit și normele de avansare, cari sunt următoarele: Funcționarii din clasa A pot fi numiți deadreptul în rangul al zecelea și avansați în fiecare an cu câtă o clasă; funcționarii cari au dreptul de a li primiți în clasa B, nu pot fi admiși decât în rangul al unsprezecelea, în care după ce în timp de patru ani vor trece prin cele patru clase, vor putea fi avansați în rangul următor, neputând merge mai departe decât până la clasele întâi a rangului al șaptelea; funcționarii din clasa întâi a rangului al șaptelea; funcționarii din clasa C, trebuie se facă stagiu obligator în rangul întâi timp de șase ani, putând avansa până la rangul al optulea; funcționarii din clasa D, vor sta opt ani în rangul al unsprezecelea, putând avansa numai până la rangul nouă.

Incadrarea actualilor funcționari este făcută în cele 32 de clase ale celor 11 ranguri astfel:

În rangul întâi a fost încadrat numai primul ministru, ceilalți miniștri fiind încadrați în rangul al doilea.

Secretarii de Stat și președinții Curților de Casație în rangul al treilea, clasa întâi, iar secretarii generali de ministere, consilierii Curței de Casație și generalii comandanți de Corp au fost încadrați în clasa două a aceluiaș rang.

În cele trei clase ale rangului al patrulea au fost trecute cele trei clase de directori generali, președinții Curților de Apel fiind trecuți în clasa întâi a acestui rang și consilierii acestor Curți în clasa două.

În rangul al cincilea au fost repartizați directorii și subdirectorii generali, iar subdirectorii în rangul al șaselea, ambele ranguri având câte trei clase.

Șefii de serviciu au fost trecuți în rangul al șaptelea, subșefii de serviciu și șefii de birou principal în rangul al optulea, șefii și subșefii de birou în rangul al nouălea, impiegații principali de birou în rangul al zecelea și impiegații în rangul al unsprezecelea.

Pentru funcțiunile prevăzute la rangurile 5, și 4, avansările se vor face numai la alegere și numai dintre funcționarii din clasa A.

Prin această nouă organizație a corpului funcționarilor nu vor mai fi deosebiri de salarii decât dela rang la rang și dela clasă la clasă.

Senatul orășenesc Târgul-Murăș a pregătit un memoriu despre autonomia administrativă, pe care primarul îl va prezenta guvernului și totdeodată va invita pe toți parlamentarii din județ să lupte în parlament pentru autonomia orașului.

Monitorul Oficial publică un ordin referitor la rolul stațiunilor C. F. R. în desfășurarea circulațiunei poștale și de telegrame. În baza acestui ordin toate stațiunile în apropierea cărora nu sunt oficii poștale, sunt obligate a primi telegrame oficiale și particulare precum și alte misive poștale.

Diurnele funcționarilor în caz de deplasare. Consiliul de miniștri a fixat pentru funcționarii tuturor ministrelor, diurnele pentru timpul când aceștia se vor deplasa de reședință, în interes de serviciu. Pe viitor aceste diurne vor fi: Pentru personalul inferior de serviciu, 30 lei pe zi; pentru personalul inferior specialist, lei 40 pe zi. Pentru funcționarii cu salariu până la 800, lei 50 pe zi. Pentru cei cu salariu dela 800—1300, lei 75 pe zi. Pentru cei cu salariu dela 1301—1850, lei 100 pe zi. Pentru cei cu salariile peste 1850, lei 125 pe zi. Revizorilor școlari li se vor socoti leafa bugetară, plus gradația și 0.50 pe km., fără partea de cadră. Inspectorilor școlari li se vor plăti costul cheltuelilor de transport, ce vor face.

Faceți-vă cerneala singuri! Cerneala se scumpește pe zi ce trece, amenințând să devină un lichid puțin accesibil celor doritori de a-și așterne ideile pe hârtie. Pentru a împiedeca această nenorocire, reproducem după „Tea and coffee trade journal” următoarea rețetă care permite fabricarea unei bune cerneli negre, al cărei avantaj mai este ieftinătatea: „Drojdia dela cafea și un cui sunt de-ajuns. Puneți această drojdie de cafea într'o sticlă, adăugați cuiul și chiar alte bucăți de fer, astupați bine sticla și lăsați să se așeze conținutul. În două-trei zile veți avea o sticlă de frumoasă cerneală neagră și vă puteți bate joc chiar de furnizorul dvoastre ce scumpește ilicit costul cerneli. Ce ziceți? Rețeta are pretenții și promite. Cine vrea să aibă cerneală ieftină, n'are decât să încerce.

Anunțuri administrative

Concurs.

Se publică concurs pentru postul vacant de secretar cercual din Tic, plasa Hida, județul Cojocna.

Reflecții cu cvalificațiunea prescrisă sunt invitați a-și înainta cererile instruite cu documentele de cvalificațiune și serviciul, cel mult până la 1 Febr. 1922 subsemnatului.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele statorite prin Decretul XX al C. D. și în statutul de organizare comunal.

Hida, la 19 Noemvrie 1921.

Dr. N. Cristea, primpretor.
Nr. 2465—1921 Adm.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de primsecretar în comuna Codlea, publicăm concurs. Reflecții să-și înainteze cererile instruite cu documentele de cvalificațiune prescrisă în art. I:1883 ori XX:1900 și cu atestatul de naștere și de serviciul până acuma, inclusive până la 20 Decemvrie 1921, la primpretorul plasei de sus, Brașov.

Emolumentele sunt cele normate în decretul C. D. Nr. 20 și celelalte ordonanțe referitoare, cvartir în natura și venitele după lucrările private.

Petițiile sosite mai târziu nu vor fi luate în considerare. — Brașov, la 23 Noemvrie 1921.
Herler m. p., primpretor. Nr. 2151—1921.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de secretar II. în comuna Halchiu, publicăm concurs.

Reflecții să-și înainteze cererile instruite cu documentele de cvalificațiune prescrise în art. I:1883 ori II:1900 și cu atestatul de naștere și de serviciul de până acuma inclusive până la 20 Decemvrie 1921, la primpretoratul plasei de sus, Brașov.

Emolumentele sunt cele normate în decretul C. D. Nr. XX. și celelalte ordonanțe referitoare și venitele după lucrările private.

Petițiile sosite mai târziu nu vor fi luate în considerare. — Brașov, la 24 Noemvrie 1921.
Herler m. p. primpretor. Nr. 2151—1921.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de subsecretar din Valcăul ungueresc deschidem concurs și rugăm reflecții cu cvalificațiunea prescrisă a-și înainta cererile bine instruite până în 1 Ianuarie 1921 subsemnatului. — Huedin, la 23 Noemvrie 1921. Primpretor: Dr. Pop.
Nr. 3869—1921.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de subsecretar din Zamsâncraiu deschidem concurs și rugăm reflecții cu cvalificațiunea prescrisă a-și înainta cererile bineinstruite până în 1 Ianuarie 1922 la subsemnatul. — Huedin, la 23 Noemvrie 1921. Primpretor: Dr. Pop.
Nr. 4273—1921.

Concurs.

Publicăm concurs pentru întregrea postului de cancelist, la pretura plasei Turda.

Doritorii de a ocupa acest post își vor înainta cererile prevăzute cu documentele de cvalificațiune prescrisă în §. 19 art. de lege I. din 1889, și ținând cont de dispozițiunile ordinului Cons. Dir. 17584—1919, apărut în Gazeta Oficială Nr. 75, până la 20 Decemvrie 1921, adresate Subprefectului județului Turda-Arieș.

Retribuțiunile împreunate cu acest post sunt cele prevăzute în normele de salarizare.

Cererile întârziate nu se vor lua în considerare. — Turda, la 23 Noemvrie 1921.
Subprefect: Indescifrabil.
Nr. 3642—1921 subpref.

Concurs.

Publicăm concurs pentru completarea postului de secretar al cercului Ciugudul de jos, plasa Vințul-de-sus, județul Turda-Arieș. Retribuțiunile sunt după decretul XX. și ordonanțele de modificare.

Cererile legal dovedite să ni se înainteze până la 15 Decemvrie 1921. Cererile sosite după acest termen nu le vom lua în considerare. — Vințul de sus, la 9 Moemvrie 1921. Dr. T. Mîgia m. p., primpretor. Nr. 2027—1921. adm.